

PRAHA 1/2 SKÁ% TOULKY - SV. VÁCLAV NA ZDERAZE

ĀšterĀ½, 01 bĀ™ezen 2011

V dnešním povídání vás zavedu na Nové Město pražské, před jeho vznikem zde stávala osada Zderaz. Poslední vzpomínkou na tuto osadu jsou dvě sakrální románské památky - kaple Božího hrobu v ulici Na Zbořenci, nacházející se v areálu ĀEVUT. Druhou pak je kostel sv. Václava v rušské Resslerův ulici, spojující Karlovo náměstí s námi Vltavou.

Tato lokalita, tak jak ji známe dnes, však je zhruba do r. 1900 vypadala velmi odlišně. Āin domy na Raškově náměstí i známý Tančický dům stojí v místech bývalé Běžecké skály, která se vypínala až 200 metrů vysoko nad hladinou Vltavy. Od Běžecké skály vzhůru se rozkládala v 11. století osada Zderaz, její farním kostelem byl kostel sv. Václava, stojící na rohu Resslerův a Dittrichovy ulice. Kostelík však nebyl jedinou stavbou staré osady. V místech Tančického domu stával dnes již neexistující Hrádek na Zderaze. Nechal si jej postavit kníže Václav IV. roku 1380. Hrádek měl ve své době velkou slávu, sloužil mj. jako residence bavorského konsulu. Objekt však bez pohromy husitské války, v 16. století však zpusť. Poté boval, stejně jako kostel, opravy. Tehdy sehrála roli náhoda. Roku 1623 přišli z Itálie do Prahy dva augustiniáni mniši P. Sixt a P. Severin. Císař Ferdinand II. daroval oběma křehkým kněžím chatrčící zderazský kostel a zároveň jim dovolil, aby zde zřídili klášter v místě hrádku. Za prvními dvěma mnichy přišli na pomoc další a další. Roku 1626 tak zde stála rozsáhlá klášterní budova. Roku 1673 vyhledal zdejší klášter, jeho klášter, tera známý malíř Karel Škréta. 2. září totiž v Rytířské ulici v Praze zabil v souboji svého soka, nizozemského malíře Ondřeje Piera. Za zdi klášter se Škréta ukrýval pak rok a vytvořil několik obrazů. Odešel odtud nedlouho před svou smrtí. Posuďte se opět v Āase - bĀ™ezen roku 1785 a doba císaře Josefa II. Tehdy došlo k zrušení kostela i klášter, Škrétovy obrazy se však ztratily, některé se dostaly do galerie do Drážďan. Klášterní budova pak sloužila nejprve jako úložný prostor, kostel posloužil jako vojenská skladiště. Roku 1809 dochází k přeměně klášterní budovy na svatováclavskou věžnici, jejíž zhlédnout na dobových fotografiích. Kostel sv. Václava sloužil jako kostel věžnický. Z kapacitních a hygienických důvodů /vysoká úmrtnost věžnice/ však byla svatováclavská věžnice r. 1893 zrušena, následně zbořena - nahradila ji věžnice pankrácká. Osud románského kostela byl známo nejistý. Roku 1900 přišla rozsáhlá tzv. pražská asanace. Mohutná Běžecká skála byla rozervána, terén upraven do podoby dnešního obyvatelstva již známé. Kostel se však tímto ocitl poněkud vyvýšen nad okolní zástavbou. Architekt Wiehl, Josef Hlávka a další inženýři a mecenáři podpořili zachování kostela i jeho obehnutí. Po první světové válce obdržela kostel církev sl. husitská, vlastníci jej dodnes. Do interiéru kostela se mi opět nepodařilo nahlédnout. Ale mi přišel krásný. Naproti kostelu sv. Václava stojí památník Heydrichiády. Kousek od kostela bývaly také vyhlášené Svatováclavské lázně, jež sehrály významnou roli v revolučním roce 1848. Přátelé! Vás zavedu na druhý břeh Vltavy, čeká tam na nás památka, která určitě chytne za srdce - kostel panny Marie pod Āetěm patřící Āádu maltézských rytířů.

A co vy, ostatní - kde to znáte, kde to máte rádi? Napište o vašem okolí... MIA